
Mediene er blitt en del av medisinen

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KETIL SLAGSTAD

Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo

En analyse av avisartikler de siste tre tiår viser at mediene har blitt en uløselig del av medisinen.

Illustrasjon: iStock, bearbeidet av Tidsskriftet.

Medisinske sosiologer har hevdet at medisinen fra midten av 1980-årene har endret seg «innenfra og ut» på en rekke felt, med mer oppmerksomhet på teknologiske fremskritt, informasjonsteknologi og molekylærgenetikk. Dette har skjedd samtidig med at helsetjenester i økende grad gjøres til varer der private aktører får økt makt. Synet på sykdom er endret, og helsevesenets rolle har beveget seg fra å behandle sykdom til å minimere helserisiko og optimalisere og forlenge livet. Forskere har foreslått å betegne disse endringene som *biomedikalisering* [\(1\)](#).

Mediene kan være med på å drive disse prosessene fremover, men er også selv en kilde til å forstå endringene. I en nylig publisert studie i tidsskriftet *Social Science & Medicine* søkte forfatterne i to databaser etter avisartikler publisert i *The Guardian* og *la Repubblica*, to store aviser i henholdsvis Storbritannia og

Italia (2). I perioden 1984–2017 ga søkeordene *helse* og *medisin* 280 000 treff. Avisartiklene ble tematisk ordnet, slik at man til slutt satt igjen med et mindre datasett med 50 hovedtemaer. Artiklene ble så plukket ut avhengig av om de berørte forskningsspørsmålene, før de ble gitt en skår etter lengden på artikkelen og hvor hyppig nøkkelord forekom. Forfatterne kunne dermed plote artiklene for å få frem trender over tid.

En trend som pekte seg særlig ut, var at helserisiko i økende grad ble individualisert, dvs. at den enkelte ble ansvarliggjort gjennom økt oppmerksomhet om livsstilvalg som grunnlag for sykdom og helse. En annen trend var at medisin i økende grad ble beskrevet innen teknovitenskapelige rammer: kunstig intelligens, robotikk og nanoteknologi var gjennomgående temaer. Derimot fant forfatterne ikke at helsetjenester i økende grad ble gjort til vare, men snarere at det var en vedvarende offentlig diskusjon som dreide seg om behovet for å reformere offentlig helsetjeneste for å gjøre den bærekraftig for fremtiden.

LITTERATUR

1. Clarke AE, Mamo L, Fosket JR et al. red. *Biomedicalization: Technoscience, Health, and Illness in the US*. Durham, NC: Duke University Press, 2010.
2. Neresini F, Crabu S, Di Buccio E. Tracking biomedicalization in the media: Public discourses on health and medicine in the UK and Italy, 1984-2017. *Soc Sci Med* 2019; 243: 112621. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 9. januar 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0715
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.